

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΠΕ

Ι.Κ. Καλδέλλης, Δ.Π. Ζαφειράκης, Α. Κονδύλη*

Εργαστήριο Ήπιων Μορφών Ενέργειας & Προστασίας Περιβάλλοντος, ΤΕΙ Πειραιά

*Εργαστήριο Αριστοποίησης Παραγωγικών Συστημάτων, ΤΕΙ Πειραιά
E-mail: jkald@teipir.gr, <http://www.sealab.gr>

**RENES 2010: 4ο Εθνικό Συνέδριο.
Η Εφαρμογή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας,
10-12 Μαΐου 2010, Αθήνα**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (1/2)

- ✓ Αντιμετώπιση **περιβαλλοντικών προβλημάτων** και ενίσχυση της επάρκειας **ενεργειακού εφοδιασμού**
- ✓ Σειρά **νομοθετικών μέτρων** και **κεφαλαιουχικές επιδοτήσεις** για την υποστήριξη έργων ΑΠΕ
- ✓ Δέσμευση σε εθνικό επίπεδο για **υλοποίηση ευρωπαϊκών στόχων** για προκαθορισμένο ποσοστό συμμετοχής των ΑΠΕ στην εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή (προσθήκη **8-10GWe** την ερχόμενη δεκαετία)
- Υψηλό **κόστος υποστηρικτικών δράσεων** και **αρνητική οικονομική συγκυρία**
- Καταγραφή και **ποσοτικοποίηση** του συνόλου των **οικονομικών ενισχύσεων**
- Ανάλυση **κύκλου ζωής** (κόστος αρχικής επιδότησης, εγγυημένη τιμή διάθεσης της παραγόμενης kWh, τυχόν φορολογικές απαλλαγές κ.ά.)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (2/2)

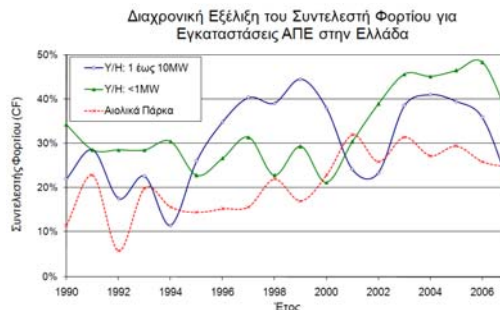
- ✓ Προσπάθεια **δίκαιης αξιολόγησης** ⇒ συστηματική καταγραφή και ποσοτικοποίηση των **κοινωνικών ωφελειών** από την υλοποίηση και μακρόχρονη λειτουργία των **μονάδων ΑΠΕ**
- ✓ Μεταξύ άλλων, **αποτίμηση ωφελειών** από
  - ✓ μείωση εισαγωγών ενέργειας
  - ✓ αποφυγή αυξημένων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
  - ✓ αποφυγή περιβαλλοντικών επιπτώσεων από λειτουργία συμβατικών σταθμών
  - ✓ φορολογία λογιστικών κερδών
  - ✓ καταβολή τέλους υπέρ της τοπικής αυτοδιοίκησης
- ✓ Εφαρμογή **ανάλυσης κόστους-οφέλους** λαμβάνοντας υπόψη και τις τοπικές συνθήκες **διαθέσιμου ανανεώσιμου δυναμικού**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΠΕ

Ενεργειακή Παραγωγή και Συνεισφορά Ισχύος

- ✓ Η εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων ΑΠΕ αποσκοπεί:
  - ✓ Στην **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας** $E = 8760 \cdot CF \cdot N_o$
  - ✓ Στη **συνεισφορά ισχύος** στο τοπικό δίκτυο $N_g = \sigma \cdot N_{\max}$ όπου $N_{\max} \leq N_o$
- ✓ Καθοριστικής σημασίας
  - ✓ Η **ποιότητα** του δυναμικού
  - ✓ Το **είδος** της τεχνολογίας
  - ✓ Η **τεχνική διαθεσιμότητα**
  - ✓ Η **ποιότητα** του εξοπλισμού
  - ✓ Ο **βαθμός συνεργασίας** δυναμικού & μονάδας
- ✓ Μέσος συντελεστής φορτίου
  - ✓ Πλησιάζει το **30%** για **Α/Π (2001-2006)**
  - ✓ Ξεπερνά το **35%** για **Υ/Η σταθμούς**
  - ✓ Κυμαίνεται μεταξύ **15%-20%** για **Φ/Β σταθμούς**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΠΕ

Κύριες Συνιστώσες Ενίσχυσης

1. Επιδότηση **κόστους αρχικής επένδυσης** σταθμών ΑΠΕ

$$p_{1(j)} = \frac{IC_s \cdot (1+i)^j}{n_{\max} \cdot E_{(j)}} = \gamma \cdot \frac{IC_o}{n_{\max} \cdot E_{(j)}} \cdot (1+i)^j$$

2. Εγγυημένη **αποζημίωση ενεργειακής παραγωγής** σταθμών ΑΠΕ

$$p_{2(j)} = \frac{R_{(j)}}{E_{(j)}} = p_o \cdot (1+e)^j + \frac{1}{CF_j} \left(\frac{\sigma}{8760} \cdot \sum_{i=1}^{12} \frac{N_{\max_i}}{N_o} \right) \cdot p_N \cdot (1+e_N)^j$$

3. Άλλοι **τρόποι υποστήριξης** σταθμών ΑΠΕ

$$p_{3(j)} = P_{aux_j}$$

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΑΠΕ

Κύριες Συνιστώσες Οφέλους (1/3)

1. Έσοδα **Φορολογίας**

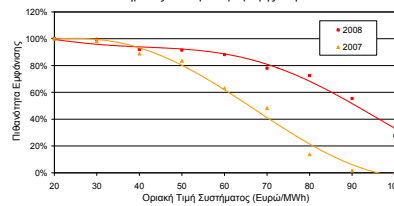
$$\delta_{(j)} = \frac{\lambda_{(j)} \cdot R_{(j)}}{E_{(j)}} + \frac{\Phi_{(j)}}{E_{(j)}} = \lambda_j \cdot p_o \cdot (1+e)^j + \frac{\Phi_{(j)}}{E_{(j)}}$$

2. Υποκατάσταση **Λειτουργίας Θερμικών Σταθμών**

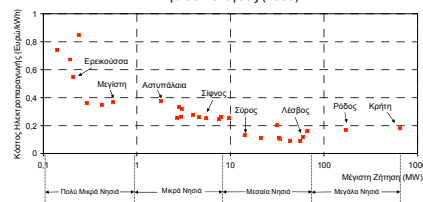
$$c_{i(j)} = c_{f(j)} + \xi \cdot (c_{TC(j)} - c_{f(j)})$$

- Λειτουργικό κόστος (καύσιμα, λιπαντικά, κλπ)
- Μέρος του σταθερού κόστους

Καμπύλες Διάρκειας για την Οριακή Τιμή του Ηπειρωτικού Συστήματος Ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα

Κόστος Ηλεκτροπαραγωγής για τα Νησιωτικά Δίκτυα του Αιγαίου Πελάγους (2005)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΑΠΕ

Κύριες Συνιστώσες Οφέλους (2/3)

3. Αποφυγή **Εισαγωγών** Πετρελαίου-Φυσικού Αερίου

$$M_{f(j)} = \frac{E_{(j)}}{\eta_d \cdot H_u} \quad \Delta C_{(j)} = M_{f(j)} \cdot \zeta_j \cdot p_{fuel(j)}$$

4. Μείωση **Εκπομπών** Διοξειδίου του Άνθρακα

$$\delta CO_{2(j)} = E_{(j)} \cdot \varepsilon_{CO_2(j)} \quad \Delta T_{(j)} = \delta CO_{2(j)} \cdot t_{CO_2j}$$

Συντελεστής εκπομπών εξαρτώμενος από τον **τύπο του σταθμού**
και το **είδος του χρησιμοποιούμενου καυσίμου** (0.5-1.3kg CO₂/kWh_e)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΑΠΕ

Κύριες Συνιστώσες Οφέλους (3/3)

5. Άλλες Παράμετροι **Κοινωνικού Κόστους / Οφέλους**

- Περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Ενίσχυση των υποδομών
- Αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
- Ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού
- Ηχητική και οπτική όχληση
- Δέσμευση γης

...Εκτίμηση **καθαρού εξωτερικού κόστους** "c_{ex}" ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ-ΟΦΕΛΟΥΣ

Βασικές Αρχές Σύγκρισης

- Συνολική **κοινωνική ενίσχυση** "p_i" που παρέχεται από την ελληνική κοινωνία

$$p_{t(j)} = p_{1j} + p_{2j} + p_{3j} = \frac{R_{(j)}}{E_{(j)}} + \frac{\gamma \cdot IC_o \cdot (1+i)^j}{n_{\max} \cdot E_{(j)}} + p_{aux}$$

- Μια πρώτη αξιολόγηση της **κοινωνικής προσφοράς** των μονάδων ΑΠΕ βάσει του **αποφευκτέου χρηματικού (μόνο) κόστους** "c_t"

- Ολοκληρωμένη **αντικειμενική αξιολόγηση** βάσει του **συνόλου των κοινωνικών ωφελειών** από τη λειτουργία μονάδων ΑΠΕ

$$\Delta p_{(j)} = p_{t(j)} - c_{t(j)} - \delta t_{(j)} - \frac{\zeta_j \cdot P_{fuel(j)}}{\eta_d \cdot H_u} - \varepsilon_{CO2(j)} \cdot t_{CO2(j)} - c_{ex(j)}$$

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Κόστους-Οφέλους για Αιολικά Πάρκα (1/3)

- Κοινωνική ενίσχυση των Α/Π βασίζεται κατά κύριο λόγο στην **εγγυημένη τιμή αγοράς** της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας

- Περιορισμένη η συμμετοχή της **αρχικής επιδότησης κεφαλαίου**

- Η κοινωνική ενίσχυση των αιολικών πάρκων κυμαίνεται μεταξύ των **100€/MWh_e** και των **120€/MWh_e** για το ηπειρωτικό και το νησιωτικό σύστημα αντίστοιχα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Κόστους-Οφέλους για Αιολικά Πάρκα (2/3)

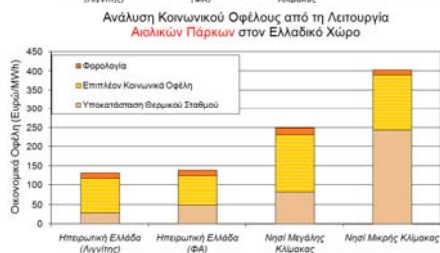
- Κοινωνικό όφελος σχεδόν της τάξης των **140€/MWh_e** στην περίπτωση του **ηπειρωτικού συστήματος** και άνω των **400€/MWh_e** για υποκατάσταση μικρού νησιωτικού ΑΣΠ
- Σημαντική συμμετοχή της μείωσης του **κόστους λειτουργίας των θερμικών σταθμών**
- Αξιόλογη και η συμβολή των **φορολογικών εσόδων** των κερδών των αιολικών πάρκων
- Κυρίαρχο ρόλο κατέχει το λεγόμενο **ευρύτερο κοινωνικό όφελος**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Κόστους-Οφέλους για Αιολικά Πάρκα (3/3)

- Σαφής σε κάθε περίπτωση η **ανταποδοτικότητα** της οικονομικής ενίσχυσης των Α/Π
- Καθαρά οφέλη της τάξης των **40-50€/MWh_e** για την **ηπειρωτική Ελλάδα**
- Μεγιστοποίηση του οφέλους στην περίπτωση **μικρών νησιών**, πλησιάζει τα **300€/MWh_e**
- Μείωση του **κόστους λειτουργίας** των θερμικών σταθμών, εμφανίζεται για το **σύνολο των νησιωτικών ΑΣΠ** ικανή να καλύψει τις **κοινωνικές ενισχύσεις** των Α/Π

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Οφέλους για Α/Π και Φ/Β Σταθμούς (1/3)

- Συνεισφορά των **φορολογικών εσόδων** από τη λειτουργία **Α/Π** και **Φ/Β** σταθμών στο ηπειρωτικό και το νησιωτικό δίκτυο
- **Α/Π**: Συνεισφορά κυμαίνεται μεταξύ των **14€/MWh_e** για την ηπειρωτική χώρα και των **18€/MWh_e** για τα **μεγάλα νησιωτικά συστήματα**
- Το μερίδιο του **τέλους υπέρ των ΟΤΑ** στα επίπεδα των **2-3€/MWh_e**
- **Φ/Β σταθμοί**: Συνεισφορά μεταξύ **18€/MWh_e** και **19€/MWh_e** εκτός της περίπτωσης των **μικρών νησιών** (12€/MWh_e)
- Μεγιστοποίηση του **τέλους υπέρ ΟΤΑ** στην περίπτωση των **νησιωτικών δικτύων**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Οφέλους για Α/Π και Φ/Β Σταθμούς (2/3)

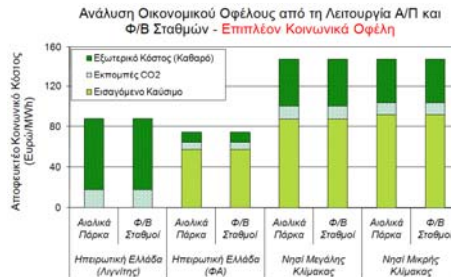
- Συνεισφορά της συνιστώσας οφέλους από την **υποκατάσταση λειτουργίας συμβατικών σταθμών**
- Συνεισφορά κυμαίνεται μεταξύ των **30€/MWh_e** και **50€/MWh_e** για την **ηπειρωτική χώρα** και μπορεί να ανέλθει ακόμα και στα **250€/MWh_e** για τα **μικρά νησιωτικά συστήματα**
- Κυρίαρχης σημασίας το **λειτουργικό κόστος** του συμβατικού σταθμού ενώ η κάλυψη μέρους του **σταθερού κόστους** εμφανίζεται στην περίπτωση των μικρών νησιών **αντίστοιχη του συνόλου της φορολογίας**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Οφέλους για Α/Π και Φ/Β Σταθμούς (3/3)

- Συνεισφορά της συνιστώσας του **ευρύτερου κοινωνικού οφέλους** από τη λειτουργία σταθμών ΑΠΕ
- Συνεισφορά κυμαίνεται μεταξύ των **70€/MWh_e** και **90€/MWh_e** για την **ηπειρωτική χώρα** και μπορεί να ανέλθει ακόμα και στα **150€/MWh_e** για τα **νησιωτικά συστήματα**
- Συμμετοχή του κόστους **εισαγόμενων καυσίμων** για τα νησιωτικά δίκτυα αντίστοιχη του **συνολικού αποφευκτέου κόστους** στην περίπτωση της υποκατάστασης **λιγνιτικών σταθμών**
- Καθοριστικής σημασίας το **καθαρό εξωτερικό κόστος** για **χρήση λιγνίτη**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Κόστους-Οφέλους για Φ/Β Σταθμούς(1/2)

- Κοινωνική ενίσχυση των **Φ/Β** βασίζεται κατά κύριο λόγο (όπως και στα Α/Π) στην **εγγυημένη τιμή αγοράς** της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας
- Αξιόλογη και η συμμετοχή της **αρχικής επιδότησης κεφαλαίου**, δεδομένου ότι προσεγγίζει τα **50€/MWh_e**
- Η **κοινωνική ενίσχυση** των Φ/Β σταθμών κυμαίνεται μεταξύ των **285€/MWh_e** και των **350 €/MWh_e** για το ηπειρωτικό και το νησιωτικό σύστημα αντίστοιχα
- Κοινωνικό κόστος **υπερδιπλάσιο** του αντίστοιχου των **Α/Π**

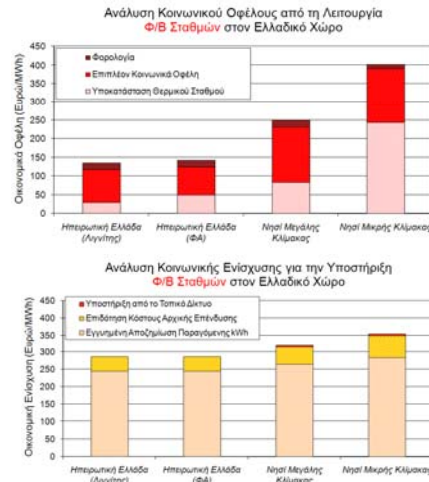

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανάλυση Κόστους-Οφέλους για Φ/Β Σταθμούς (2/2)

- Κοινωνικά οφέλη **αντίστοιχα των αιολικών πάρκων**
- Κοινωνική “επιβάρυνση” **ιδιαίτερα αισθητή** στην περίπτωση των **ηπειρωτικών σταθμών**
- Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση των **μικρών νησιωτικών δικτύων** όπου οι συνιστώσες της υποκατάστασης του **τοπικού ΑΣΠ** και του **ευρύτερου κοινωνικού οφέλους** οδηγούν σε **καθαρό όφελος (50€/MWh_e)**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αιολικά Πάρκα

- Το σύνολο των αιολικών πάρκων **αποζημιώνει επαρκώς** το κοινωνικό σύνολο, **εφόσον συμπεριληφθεί** το συνολικό όφελος από τη λειτουργία των πάρκων σε **υποκατάσταση των θερμικών σταθμών**
- Στην ηπειρωτική χώρα **περιορισμένα περιθώρια** κοινωνικού κέρδους λόγω του χαμηλού λειτουργικού κόστους των **λιγνιτικών μονάδων** και των **περιορισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων** των μονάδων **φυσικού αερίου**
- Αρκετά **υψηλά κοινωνικά κέρδη** στη **νησιωτική χώρα** δικαιολογούν ακόμα και **υψηλότερες τιμές αποζημίωσης** της αιολικής παραγωγής, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις **μικρών νησιών**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φ/Β Σταθμοί

- Τα αποτελέσματα της ανάλυσης είναι αρκετά διαφορετικά, δεδομένου ότι **μόνο στις περιπτώσεις μικρών νησιών** καταγράφονται τελικά **κοινωνικά οφέλη** από την εγκατάσταση και λειτουργία Φ/Β σταθμών
- Στις περιπτώσεις σχετικά **μεγάλων νησιών** καταγράφεται **σχετική ισορροπία** μεταξύ κοινωνικών ενισχύσεων και κοινωνικών ωφελειών
- Στο **σύνολο της ηπειρωτικής χώρας** η εγκατάσταση Φ/Β σταθμών για υποκατάσταση των εν λειτουργία μεγάλων θερμικών σταθμών φαίνεται να **επιβαρύνει το κοινωνικό σύνολο** με σημαντικό κόστος
- Απαραίτητη (**από τη σκοπιά της κοινωνίας**) η **επανεξέταση του σχήματος κοινωνικής ενίσχυσης** επενδύσεων στον τομέα των Φ/Β εγκαταστάσεων

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Δεν υπάρχει **ισορροπία** μεταξύ των **ωφελειών** και των **ενισχύσεων** που καταβάλλονται σε **επενδύσεις αξιοποίησης των ΑΠΕ** για την υποκατάσταση της λειτουργίας θερμικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής
- Απαραίτητη -με τη χρήση της προτεινόμενης μεθοδολογίας- μια πλέον **συστηματική ανάλυση** για το **σύνολο των τεχνολογιών ΑΠΕ** και για **αντιπροσωπευτικές περιοχές της χώρας μας**
- Χρησιμοποίηση αποτελεσμάτων από την **πολιτική ηγεσία** για τον **λεπτομερή καθορισμό** των μέτρων ενίσχυσης επενδύσεων αξιοποίησης των ΑΠΕ μέσα σε πλαίσια **κοινωνικής δικαιοσύνης** και επίτευξης **λογικού επενδυτικού κέρδους**

***Σας ευχαριστώ για την
προσοχή σας***

